

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Készítők nem adóznak vissza.

Hirdetések Árszabály szerint.

A szennyirodalom.

Annyit beszélünk a szennyirodalom ellen, hogy a tudónket kibeszéljük; de tenni semmit sem teszünk ellene. Annyit tanácskoznak az ujságírás megtisztításáról, hogy szinte unalmassá válik a dolog; de tenni semmit sem teszünk a megtisztítás érdekében. Könyvtárt irtak már össze a zsidó gyerekek az ujságírásról s ebből a könyvtárból merítik tudományukat a neofita zsidó ujságírók. Ujságírói kurzusról beszélnek csodamódra, s még nem tudták felfedezni az ujságírás alfaját és omegáját, — amin nincs mit álmétködnünk, — a tiszta erkölcsi érzést, az erény szeretetét, a szép tiszteletét annyira, hogy a bűnnek még a leheletétől is óvjuk, az igazságért való, hadd mondjak paradoxont, — elfogulatlan rajongást, s a hivatások átérzését: az ember erkölcsi tökéletesedésének előmozdítását.

Mindezt, — tisztelet a kivételnek, — nem ismerik a mai ujságíró zsidógyerekek. Náluk a fő a szenzáció révén az üzlet s ez mondta az egyik ujságíró zsidó gyerek tollába az ujságírás jellemzését, mely szerint az csak megvásárolható objektum, mely változatlan marad, csak a vásárló hol a közvélemény, hol a hatalom; legyenek a vásárlók akár az erkölcsi mértely terjesztői, akár valami jónak, szépnek harcosai. Eszerint módosul azután a zsidó gyerekekben a szép és a nemesről, az igazság és a hivatásról alkotott fogalom.

Azért ismétlem meg, mint ujságíró, ezt a közismert tény, hogy egy szabadkai esettel illusztráljam a valóságot.

Egy elvetemült, aljas egyén kimondhatatlan bünt követett el. E bűnben összpontosulva van minden, ami az anyagban undorítóan rut. E bűn a materialisztikus életfelfogás hatásának annyira undok eredménye, hogy undoksága a szépet és jót érző ujságíró kezében megállítja a tollat, ha a bünt leírni akarná. Csak ha hivatásának tüze lelkesíti, akkor találja meg a szavakat nem a bűnnek, hanem magának a bűn okainak könyörtelen jellemzésére.

Es mit tesz az egyik szabadkai ujság, melynek nevét a szép és a jó tiltja kiírnom, félve attól, hogy ártatlan kezébe kerülve megmértelyez?

Nem törődik az undokkal, amit olvasója elé tár, nem a szép, az er-

köles tiltó parancsával, nem azzal a megmérhetetlen fájdalommal, melyet a bizonyára ártatlan nő lelkének okoz — pedig mennyit sirnak-rinak a családi becsület sérthetlenségéről, — nem a hatással, melyet az érzéki szenvedélyekre gyakorolhatnak, nem azzal, hogy ártatlan lelkekben keltik föl a legundokabb bűn iránti kíváncsiságot. Ir, hogy szenzációt irhasson, hogy egyrészt kereskedjék a bűnnel, másrészt a riporteri élelmesség és ügyesség mázával kenesse be magát érdektársai magasztalásainak révén. Mintha a pokolba vezető utat kövezné a bűnnel való üzérkedéssel és a hiúság kielégítésére való törekvéssel. Es ezt ujságírásnak nevezik ma, sajnos Magyarországon leginkább, de másutt is.

Pedig érzi, hogy nem jót tesz. Valami erkölcsi, amit tagad ugyan, de a mi minden emberben él, arra kényszeríti, hogy az undokságot lepelle. A körülírásnak ravaszságához folyamodik, azt gondolva, hogy szép érzékének engedelmeskedik, pedig nem tesz mást, mint a perditá rut testét takargatja mesterséges, még csak nem is természetes, átlátszó lepellel. Elbódítja a szépérzékét, mely azután a bűnben talál érdekességet, izgalmat, megdurvul, csufondáros parodiájává válik a szépérzésnek, a nemesnek és az erkölcsi tökéletesedésnek. Azt hiszi, hogy a közvélemény igazságszolgáltatásának kötelességét végzi, elfeledve, hogy az undok bűnököt zárt ajtók mögött tárgyalják. Arcul csapja így az igazságszolgáltatás legelembb követelményeit, nem is említve, hogy ártatlant is pellengére állít.

Hogy nemzetet gyaláz azzal, amit ő tapintatosnak, vagy tudja az ég minek nevez, azt ne csodáljuk. Az ilyen zsidó gyerekekben nincs meg a nemzetek iránt tartozó tisztelet érzéke.

Ismétlem, tisztelet a kivételnek, de sajnos, kevés a kivétel.

Azt kérdezem azonban, hogy az ujságreformáció körében, hogyan eshetnek meg ilyesmit? Az a közvélemény, melynek kebeléből a reformmozgalom kiindult, miképpen tűrheti, hogy a legundokabb pornografia az ujságírás tallárját öltse? Az a reformálni akaró közvélemény miképpen lehet annyira elvakult, hogy az ujságírás tisztas tallárjába bujtatott pornografiát magához bocsássa, bevigye családjába s ott az erkölcsrontás garázdálkodásaira szabadítsa föl?

Szinte öntudatlanul tolul elém a kérdés: vajjon a közvéleményt vezetőik nem csak azért hangoztatják-e a reform szükségét, hogy eltereljék magukról a figyelmet, nem törődve azután azzal, hogy minő alakban népszerűsítik a névtelen bünt, a kimondhatatlanul undok érzékiséget, a gyengéket megrontó piszkos kéjt, a családokat bomlasztó ingert, a nemzeteket megrontó bestiálitást, az emberi fajt pusztító pokoli bünt?

Ha reformálni akarnak, legyenek következetesek az erkölcsi jóhoz, az ezen alapuló széphez, s e kettőt átszővő, e kettőt felmagasztaló igazsághoz, mert ezek nélkül nincs helyes reformálás. Járjanak elő jó példával. Szövetkezzenek, mint az anyagvásárlók szövetkeztek, hogy szövetségükkel a rosszal való érintkezést lehetetlenné tegyék az ujságírás terén mindenkélt. Ha ez a baj társadalmi, akkor ily társadalmi eszközzel küzdjenek ellene. Ha csak beszélnek, szövetségeseivé válnak a rossznak. Nem is szövetségeseivé válnak, hanem hasonlókká a vásári komédiások kikiáltóihoz.

Dugovich Imre.

Eszrevételek az ipartörvény tervezetre.

Írta: Németh Simon, ipartestületi jegyző.

(Folytatás.)

A 319. §. annyit jelent, hogy minden nagyobb ipartestületnek egy kezelőt kell tartani, aki kizárólag a ki és bejelentésekkel és idegen iparhatóságoknak szóló jelentések elkészítésével lesz majd elfoglalva. Ha mindazokat a terheket, a mik a tervezet szerint a testületekre hárulnak, összeszámítjuk és egy kis calculatiót készítünk magunknak a várható bevételekről, akkor arra a meggyőződésre fogunk jutni, hogy a bevételek nem fogják fedezni a költséges adminisztráció kiadásait és azért arra kérjük a kormányt, hogy a tisztviselők fizetéséhez bizonyos arányban az állami hozzájárulást is biztosítsa; vagy igtassa törvénybe, hogy a közigazgatási hatóságok tartoznak bizonyos arányban kárpótolni az ipartestületeket azért, mivel az ő teendőiknek nagyobb részét ellátják.

A 328. §. nem felel meg az egyenlő elbánás jogelvének, mert nem állapítja meg a mesternek kártérítési jogát azzal a segéddel szemben, aki a saját hibájából hasznavehetetlen munkát készített; sőt e helyett még azt is kimondja, hogy a mester tartozik annyit fizetni a rossz munkáért is, amennyit annak munkája megér. Nem elég, hogy a segéd a saját hibájából okozott kár a vesztesége, hanem ha kijavítani nem lehet, vagy az illető munkás kijavítani nem akarja, ak-

kor a mester egyszerűen kidobhatja az elfe-
csérelt cikket, de előbb még díjaznia kell
a munkást azért mert „beremekelt.” Ez
igazságtalanság, miért is kérjük, hogy a
teljes kártérítési kötelesség elve érvényesít-
tessék e §-ban. A 334. §. tesz ugyan kivételt,
de ha ez utóbbi rendelkezés a helyes, mint
ahogy mi is ezt tartjuk helyesnek, akkor
nincs szükség a 328. §-ban ettől eltérő intéz-
kedéseket statuálni.

A 336. §-nak az az intézkedése, hogy
a munkaadó köteles a munkást arra az időre
is fizetni, a midőn az anyag késedelmes
megérkezése miatt nem foglalkoztatta, egy
kissé tulszigoru és terhes, mert visszajárból
származó vonatkozások, forgalmi akadályok
stb. amugy is eléggé sújtják ilyen esetben a
munkaadót. Ilyen esetben — miután a mun-
kás ugysem dolgozik, méltányosnak tartanók,
ha csak ellátásra volna igénye; olyan ese-
tekben pedig, a midőn közösen beleegyez-
nének abba, hogy a várakozási időre a segéd
máshol mint kisegítő alkalmazást vállaljon,
a munkásnak követelése a mesterrel szemben
ne legyen. Az ipari életben ilyen esetek elő-
fordulhatnak, ezeket pedig csak méltányos
intézkedésekkel lehet kiegyenlíteni, illetve a
surlódásoknak így lehet elejét venni.

A 348. és 349. §-hoz ugyanaz a meg-
jegyzésünk és következtetésünk, mint a mit
Szabó Gyula mond. az ő kiadványában és
azért kérjük az ő észrevételeinek megszívle-
lését, mert komoly bonyodalmak származhat-
nak abból, ha a zálogjog törvényes határoz-
mány, illetve bírói döntés nélkül is megadtnék
a munkásnak. Amíg a munkásnak nyújtott
előlegek biztosítására nézve, ugyszólván semmi
védelmet sem nyújt a törvény, addig tulsá-
gosnak kell tartanunk a munkásnak biztosított
jogokat.

A 352. §. második bekezdésében foglalt
korlátozást és érvénytelenítést olyannak tart-
juk, ami különféle okoknál fogva igazságtal-
an követelésekre adhatna alkalmat. Vidéki
építő munkálatoknál sokszor ki nem kerül-
het, hogy a fizetés ne oly helyeken történjék,
ahol egy fedél alatt szeszes italokat is mér-
nek; miután a közelben más helyiség nincs.

A 357. §. törlését kérjük, mert sokszor
fordulhatnak elő oly méltánylást érdemlő
esetek, hogy az iparos a legjobb akarata
mellet sem végezheti el ebbeli feladatát, hogy
a munkaidő alatt fizesse ki munkásait; azért
aztán őt azzal sújtani, hogy minden eltöltött
fél órai mulasztás után egész órákra eső
munkabéreket fizessen munkásainak, méltány-
talan kivánság volna és annyira szaporitáná
az összeütközési pontokat, hogy teljesen el-
keserítene őket az ipar folytatásától; hiszen
az eddigi munkásvédelmek is elég nagy
terhet raknak az iparosok vállaira és annyi
áldozatot hoz az iparos az ő munkásaiért,
hogy azokért ő is megérdemelne egy kis
méltánylást és védelmet. Ezen §. harmadik
bekezdése tilalmazza a munkabéreknél munká-
szünetek alatt való kifizetését; de nem tesz
kivételeket, pedig igen sokszor fordulhat elő
olyan eset, hogy a vonatok nagymérvű késése
miatt nem érkezhethet meg az illető iparos vagy
megbízottja a munkaszünet előtt a fizetési
helyre, vagy vidéki elfoglaltságából hazautazva
éri ez a kellemetlenség; azért aztán ötöt még
büntetni is nem igazságos; de nem is méltá-
nyos.

A 372. §. második bekezdéséből a „min-
den bizonyítás kizárásával” szavakat törölni
kérjük. Tagadás esetén a bizonyítás feltétle-
nül megkivántatik; a nélkül helyes ítélet
nem hozható.

A 373. §-ban megemlítendőnek tartjuk
azt is, valjon a munkakönyvön kívül is ki-
ván-e a törvény még más bizonyítékot.
Vidékről jövő segédeknek szerződéses vi-
szonya nem lehet ismert mindenki előtt, miért
is külön igazolványra volna szükség. Ez meg-
szaporitáná a munkaadók írásbeli teendőit,
miért is kívánatos volna, hogy maga a
munkakönyv legyen olyan rovatokkal ellátva,
a mikbe a szükséges összes adatok bevezet-
hetők legyenek.

A 374. §. egyenlőtlen jogelvet akar
érvényesíteni. A haláleset már eléggé sújtja
az esetleg teljesen szegény árvákat; ezt a

csapást még azzal tetőzni, hogy a munkavi-
szonyból kifolyólag a munkásnak a felmon-
dási időre járó munkabért is megfizessék —
igazán nem volna humánus.

Folyt. köv.

A VIII. katolikus nagygyűlés.

Katolikus Testvérek!

Nagy ünnepünk lesz Budapesten szeptem-
ber 13., 14. és 15-én. Akkor tartjuk VIII.
katolikus nagygyűlésünket.

Mindnyájan tudjuk, hogy hazánkat a
kereszt óvta meg ezer éven át az elpusztu-
lástól. Tudjuk, hogy nemzetünk ereje a nép
erkölcsében van.

Hazánk szent koronáját, czimerének
apostoli keresztjét nekünk kell megvédenünk
az ujkor pogánysága és néprontó erkölcs-
telensége ellen. Mienk az átok, ha ezt elm-
lasztjuk, ránk száll az Isten és nemzet áldása,
ha ősi hitét és erkölcsét fenntartjuk.

A tíz millió katolikus vallja meg hitét,
élje az ősök tiszta, becsületes, erkölcsös
életét, akkor magától kivész a hajdan erős
és dicső Pannonia földéről a gaz.

Katolikus Testvérek! A nagygyűlés
a konfessorok ünnepe, melyen magunkat
katolikusoknak valljuk és a szent kereszt
hatalmát visszaköveteljük magyar hazánk
fölött.

Istenes és hazafias kötelességünk tehát
annak ülésein és ünnepein részt venni, a
mint következik.

Szeptember 13-án, vasárnap délután 3
órákor a városligeti Iparcsarnokban lesz a
VIII. katolikus nagygyűlés ünnepélyes meg-
nyitása.

A megnyitó gyűlés után azonnal kö-
vetkezik X. Pius pápa jubileuma.

A jubileumi diszgyűlés után az Andrássy
uton keresztül vonulunk a lipótvárosi
szent István bazilikához honnét Eucharisztikus
körmenet indul a Zrínyi-utcán ki és a fürdő
utcán vissza.

Vasárnap este a körmenet után a ker-
szocialisták tartják meg kongresszusukat.

Ugyanakkor este lesz a katolikus kes-
reskedők értekezlete a katolikus ifjak Sán-
dor-téri körhelyiségében.

Szeptember 14. hétfőn. Kongresszusok
és szakosztályi ülések:

I. Az iparcsarnok kupolájában: Reggel
fél 9 órákor eucharisztikus kongresszus.

10 órákor: A katolikus népszövetség
közgyűlése.

Délután 3 órákor: Szövetkezeti kong-
resszus.

II. Az iparcsarnok mellékhelyiségekben:
A közművelődési szakosztály (az orsz. kath.
tanügyi tanácsos). A szociális szakosztály,
A kath. iskola-egyesület tanácskozásai.

III. A városligeti Mücsarnokban: Hit-
buzgalmi és karitatív szakosztály tárgyalásai.

IV. A Szent-István-Társulatban: Kath.
Sajtóegyesület, Regiszi szt. Ferenczgye-
sület, Keresztény Iskolatestvérek egyesületé-
nek ülései.

V. A központi papnevelésben: Auquinoi
szent Tamás-társaság és kaht. hitoktatók és
hittanárok egyesületeinek ülései.

A nyilvános ülések szeptember 14-én,
hétfőn este 5 órákor, kedden délelőtt 10
órákor és délután 5 órákor lesznek az Ipar-
csarnokban.

A nagygyűléssel kapcsolatosan a vá-
rosligeti Mücsarnokban egyházművészeti ki-
állítás és kedden este ugyanott egyházzenei
estély.

Kedden délben a nagygyűlés disz-
lakomája.

Kedden este a Budai Katolikus Kör
ünnepélye.

A nagygyűlés mind a három napján a
katolikus diákkörök kongresszusa külön
program szerint.

A nagygyűlésen kétféle jeggyel vehe-
tünk részt.

A belépő jegy egy korona. Vele a
nagygyűlés minden nyilvános és szakülésén,
minden kongresszusán részt vehetünk.

A tagsági jegy öt korona. Vele a nagy-
gyűlés minden ülésén és ünnepein részt

venni és tanácskozni lehet. Ezen jegy arra
is jogosít, hogy a zárt ülésen, mely kedden
délután 3-5 órákor az Iparcsarnokban lesz,
a tag szavazhasson. Azonfelül ezen jegy
tulajdonosai a nagygyűlés főtermében állan-
dó ülőhelyet bírnak és nagygyűlés évköny-
vét utólagosan ingyen megkapják.

A nagygyűlés tagjai külön jelvényt is
kaphatnak (écrepaizon az apostoli kettős
kereszt.)

A jegyeket, jelvényeket, felvilágosítá-
sokat a Magyarországi Katolikus Egyesü-
letek Országos Szövetsége (Országos Kath.
Szövetség), mint a nagygyűlések rendezője
adja ki (IV., Ferenciek-bazárja).

Katolikusok!

Nagygyűlésünknek fényesnek és hatal-
masnak kell lenni. El ne maradjon arról
senki sem, aki magát katolikusnak tartja.
Meg kell értetni a társadalommal, hogy a
mi erőnkre bízton számíthat és hogy velünk
számolnia kell.

Budapest, 1908. augusztus 25-én.

A szövetség elnöksége.

A radikálisok és a patriarcha- választás.

Ismeretes, hogy a szerb zsinatot szeptem-
ber hó 15-ikére hívták egybe. Amióta
nyilvánvalóvá lett, hogy a király nem erő-
sítette meg Zmejanovics megválasztását,
sokat összeírtak a patriarchaválasztásról, s
a zsinat, különösen pedig a zsinati többség
magatartásáról. Természetes, hogy mindaz a
sok írka-fírka csupa találgatás volt. Es a mi
a fő, nem azt irták, hogy mi történhetik,
hanem, hogy ki-kí mit szeretne, hogy tör-
ténjék. A mi álláspontunk csak ismertetésre
szorult, s erre vonatkozó adatainkat mindig
illetékes forrásból merítettük.

A radikálisok magatartását illetőleg
arról értesültünk, hogy e zsinati többség
még nem foglalt el határozott álláspontot.
Véleményük a következő:

„A radikálisok tudják, hogy minden
lépésükért mennyi felelősség terheli őket
hasonló nehéz körülmények között. Ismerik
feladatuk nehézségeit. Tudatában vannak a
nemzetiséggel és a történelemmel szemben
tartozó felelősségnek. Epen ezért nem tes-
nek mindaddig semmit sem, míg tettük kö-
vetkezményeit alaposan, lelkiismeretesen nem
mérlegelik.

„A radikálisok klubja épen ezért vá-
lasztott tizenkéttagu szűkebb körű bizottsá-
got, mely dolgozik a rábizott feladaton. A
minden oldalról történő tanulmányozás be-
fejezése után foglalnak majd állást a ra-
dikálisok.

„A szerb nemzet, mely drága kincsét,
az egyházi autonómiát a radikálisokra bízta,
nyugodtan várhat. Olyan pártra bízta, mely
sok nehéz körülmény közt kimutatta már,
hogy igaz barát, s ezen újabb nehézséget
is sikerrel meg fogja tudni oldani. Férfiasan
küzd végig a küzdelmet. Tudni és akarni
fogja megvédeni a saját és nemzetiségének
tekintélyét. Ezért nyugodtan várja a törté-
nendőket, nem törődve a varjak kráko-
gásával.”

Ez a radikálisok álláspontja eddig. Mi
ugyan semmi megnyugtatót sem látunk ezen
álláspontban, amde azért a magyar nemzet
is teljes nyugalommal várja a radikálisok
akármilyen határozatát is.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 27. A szabadkai kath. Legény-
egylet szüreti mulatsága.

— Erzsébet királyné emlékezete. A
modern haladás áldozatának szent emléke-
zetét ülték ma meg az egész Magyarorszá-
gon. A magyar nemzetnek ezen szent emlék-
ünnepe fájdalomteljes elítélése a tökélye-
tesedés örve alatt garázdálkodó bűnnek. És
mégis, emlékezésünk pillanatnyi megnyi-
latkozása mintha csak színleges kegyelet

volna. Mert ha nem csak színlelés volna, teljes erőnkkel törnénk a hagyományok galád gonyolói ellen. Ilyen emlékünnepek alkalmával elől is elmélkedhetnénk. A magyar államvasuti altisztikar ez idén is megkoszoruzta az Erzsébet-parkban emelt Erzsébet-szobrot. Testületileg vonultak a templomba, elől a nemzetiszínű zászlót, a koszorut és virágkosarakat vivő fehérruhás lányok. A Szent-Teréz templomban megtartott gyászistentiszteleten megjelent Bíró Károly dr. polgármester vezetésével a tisztviselői kar képviselője is. A gyászmise után kivonultak az Erzsébet-parkba s ott Bagó, főkalauz mondott szép beszédet, mely után a koszorut a szoborra helyezték. A szobor előtt egy kis lány szavalt még emlékverset.

— **Mészáros Béla áthelyezése.** A katolikus ügy egy igaz harcását, a krisztusi szeretettől áthatott papot veszítünk el rövid időre. Az érseki hatóság Szabadkáról szülővárosába, Zomborba helyezte át Mészáros Bélát. Új működési talajt nyer s még vagyunk győződve, hogy csakhamar Zomborban is létesül a jövődi diadalmának, a keresztény szociálistáknak tábora. Nehezen válunk meg tőle, különösen mi, akikkel együtt dolgozott s akiket lelkes munkássága eredményesen segített. Reméljük azonban, hogy nem sokára ismét magunk között látjuk.

— **„A Szabadkai Dalegyesület“** közbejött akadályok folytán működését 16-án fogja megkezdeni. Az elnökség újra felkéri működő tagjait a pontos megjelenésre, különben az október hó 6-án megtartandó requiemre nem lehet a vértanúk emlékéhez méltó lelkiismeretességgel készülni. A próbák megtartásának idejéről és helyéről, annak idején körözvényvel fognak a tagok értesítettetni.

— **Az adókvető bizottság tárgyalása.** A szabadkai adókvető bizottság szeptember 11-én a paplanosok, paprikárosok, petroleumkereskedők, postaszállítók, puskaművesek, rőföskereskedők kereseti adóját fogja tárgyalni.

— **A „Petőfi Asztaltársaság“** f. évi augusztus hó 19. napján megtartott tanácsulatán a felülfizetők névsorát előbbi számunkban közöltük. A névsorból tévedésből kimaradt dr. Békeffy Gyula, aki az Asztaltársaság céljaira 3 koronát fizetett felül, amit ezuttal köszönettel nyugtat az elnökség.

— **A dr. Hadzsy János emlékbizottság** legutóbbi ülésén végleg megállapította a folyó hó 20-án délelőtt fél 12 órakor megtartandó leleplezési ünnep sorrendjét, melyet egész terjedelmében közlünk: 1. Szózat, éneklő a dalos egyesület. 2. Unnapi beszéd, elmondja Koch Bernát, emlékbizottsági elnök. 3. A szobor átvétele a helyi hatóság képviselője részéről. 4. Dr. Balogh Ernő, országgyűlési képviselő beszéde. 5. Az orvos szözettség képviselőjének beszéde. 6. Dr. Cziráky Gábor, tüzoltó főparancsnok beszéde. 7. A szobor megkoszoruzása. 8. Hymnusz. Éneklő a dalos egyesület — A leleplezési ünnepet délután két óraker társas ebéd követi. Ugy erre, mint a leleplezési ünnepre ezuton is meghívja a boldogult tisztelőit az emlékbizottság. A társas ebédre szóló jegyek Wilhelm Miksa könyvkereskedésében kaphatók.

— **Tisztújítás Ujvidéken.** Tegnap délután volt a város tisztújító közgyűlése, a melyen megválasztottak: polgármesterré Demetrovics Vladimir 60 szavazattal Horváth Géza ügyvéd 20 szavazata ellenében, főjegyzővé Marcekovics Imre, tanácsosokká: Profuma Béla, Jójárt János, Forster Géza, Ertl Ignác, Tapevica György, főügyészé Sztázák Lajos ügyvéd, Sztaracimirovics László eddigi főügyész szemben, jegyzővé Lakics János, pénztárnokká Paiz József, közgyámmá Kovacevics Zarkot, főkapitányhelyettesé Vécsei Elek, rendőrkapitánnyá Stefanovics Zarkó, rendőrfogalmazóvá Zanbauer Agoston, pénztári ellenőrré Angyal József. A főispán ezután több tiszteletbeli tisztviselőt nevezett ki.

— **A zombori polgármester betegsége.** Hauke Imre zombori polgármester, ki

Illigye gyógyfürdőbe ment, Szerajevóban súlyosan megbetegedett. Neje leutazott beteg férjéhez.

— **Elégett baromfiak.** Az éjszaka a III. körü Pacséri-uton kigyulladt a Krausz és Weisz tulajdonát képező nagy, deszkabódé, melyben körülbelül 100 fajbaromfi volt. A baromfiak a bódéval együtt leégtek.

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERZSÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2-3-szori bekenés után bársonyosává és üdvé teszi. Nem zsíros s ennélfogva nappal is használható. Pírszenések, bőrpereidések és bőrkifitések ellen utóérhetően szer. Egy tégely ára 1 korona. 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás.

Kapható: 484-74-28

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bácsmegeye).

Válasz „Aljegyzőválasztás Szentfűlöpön“ c. közleményre.

Tudom és meg vagyok győződve, hogy Tekintetes Szerkesztő ur készséggel enged helyet becses lapjában oly közleménynek, mely hivatva van a téves információ alapul, vagy rosszakaratból származó, a valóságot elferdítő tudósításokat megcáfolni, az eseményeket pedig teljes megvilágításban, a maga valóságában az olvasó közönség elé állítani.

Nézzük most már a rövid, de elég csipős, epés tollal megírt tudósítás minden egyes mondatát, hogy mennyiben felelnek meg azok a valóságnak!

Az első bekezdés, t. i. „hogy a szentfűlöpői aljegyzői állás Korbai Dezső volt aljegyzőnek zsalóvői jegyzővé történt megválasztása által megüresedett és arra öten (5) pályáztak, közöttük Léh György szilbereki és Rack József bácsi irnok, mindkettő szentfűlöpői fiu, igaz és való.

Mindegyiknek erős pártja volt, ez is igaz, de már az, hogy Léh azért nem lett volna kandidálva, mert tőle a jegyző félt és így a főbírótól Léh mellőzését kieszközölte, bár a kandidáló jog a választókból kijelölt bizalmi férfiakat illeti, ez nem állja meg a helyét. Első sorban a jegyzőnek semmikép sem kellett volna Léhtől félnie, még akkor sem, ha az hivatalfőnöke lenne, mert Szentfűlöp község jegyzője pontos, lelkiismeretes hivatalnok, ki felettes hatóságának teljes megelégedését és elismerését kiérdemelte, ezen körülményt még ellenségei is kénytelenek beismerni. Az, hogy ő a hatóság törvényes intézkedései- és rendeleteinek mindenkor érvényt szerez, nem ok arra, hogy — mint a tudósítás írója mondja — Léhtől féljen.

A mi pedig a kandidáló jogot illeti, azt kell megállapítani, miszerint a tudósítás írója az erre vonatkozó törvénnyel nincsen tisztában, vagy rossz törvényt magyarázója volt. A bizalmi férfiak nem kandidálnak, azok csak a választást őrzik ellen, hogy az törvényesen folyjék le. De igenis kandidál a községi képviselő testület és pedig az előjáróság u. m. esküdtek, pénztárnok stb. választásánál. Birót, községi jegyzőt, orvost a tisztújítószék (választási-gyűlés) elnöke, községekben a főbíró vagy helyettese kandidál. A törvényben fel nem említett községi segéd-személyzet, aljegyző, irnok választását és kandidálását a „községi szervezési szabályrendelet“ állapítja meg. Ennek megfelelő III. F. 10. §-a pedig a kandidáló jogot a községi jegyző meghallgatásával szintén a tisztújítószék elnökének, a főbírónak, vagy annak helyettesének adja meg. E szerint a választási gyűlés elnöke a törvényben biztosított jogai szerint kandidált.

A választás körül igenis volt heves vita. Tény, hogy csak a Rack pártiak szavaztak (16) a Léh pártiak pedig a szavazástól tartózkodtak, de nem 18-an, mint ez tévesen volt jelezve. A 16-on kívül kik Rackra szavaztak volna még, visszamaradt 5 (öt) ember, kik szükség esetén szavazataikat bizonyosan Rackra adják. A visszamaradt öt (5) ember „durch und durch“ Rackpárti volt, kiknek névjegyzéke bármikor megtekinthető.

Következtessünk csak egy kissé! A képviselőtestület 41 tagból áll (előjáróság jegyző és orvos beszámítva.) Ezek közül megjelent 36, mert neutrális maradt 5, 3 pedig távol volt a községből (Rack emberei.) A 36 közül Rackra szavazott 16, így Léhre 20 jutott volna és nem 18, node a 20 közül még 5 biztos Rackpárti volt és így ha Léh jelölésbe jön, reá legjobb számítás mellett csak 15 szavazat esett volna. Ez a való igazság!

A választási jegyző könyvet a bizalmi férfiak tényleg nem irták alá és hogy mért, ennek is meg van a magyarázata. Azon bizalmi férfiak, kik Léh pártjából kerültek ki, jelöltjük mellőzése miatt nem irták alá, a többiek pedig azért nem, mert a Léhpártiak kedélyét nem akarták még jobban felizgatni és tudatában voltak annak, miszerint a törvényes mederben lefolyt választás még akkor is érvényes, ha a bizalmi férfiak annak aláírását meg is tagadják.

A tudósítás azon része, mely azt mondja, hogy Léht a főbíró már a szentfűlöpői jegyzői állásra is jelölte, a való ténynek teljes elferdítése. Ha Késmárky Géza előtt a szentfűlöpői jegyzői állás betöltésére vonatkozólag valakiről szó eshetett, ugy csakis Rack jöhető említésbe, kinek érdekében megmozdult az egész község, deputációk jártak főbíró és főispánnál, hogy Rack jelölését kieszközöljék de Léhről nem volt szó.

Rack érdekében jártak a főispánnál akkor olyanok is, kik az aljegyzőválasztásnál nyíltan ellene korteskedtek. Ezen Rack ellenes és Léh melletti mozgalmak nem direkte személyökre irányítottak, hanem tisztán a jegyző személye ellen, kit a választók egy része meg nem magyarázható okokból gyűlölt. Ezek Rack ellen — bár személye ellen semmiféle kifogás nem tehető — csakis azért foglaltak állást, mert őt a jegyző is támogatta.

Hogy mi illeti a becsületes ember munkájának jutalmazását, az Rack megválasztásával teljes érvényt nyert. Rack józan, példás magaviseletű lelkiismeretes és pontos hivatalnok, kit bármely főnöke nem szivesen és csakis kellemetlenül nélkülöz. Felettes hatóságának teljes bizalmát bírja. Ezen állítás valóságáról nemcsak a község lakossága bír tudomással, de még Késmárky jegyző is, mert Rack hat hónapon át nála, mint kisegítő irnok dolgozott és ugy személye, mint munkássága ellen a legkisebb kifogást sem emelhet. Hogy egy lelkiismeres principális ily aljegyző után vágyódik, az magától értetődik.

Ez a szentfűlöpői aljegyző választás tiszta képe. Aki ellenkezőjét állítja, ugyan azokban a hibákban leledzik, mint az első tudósítás írója. Ha valamely dolog vagy ügy nem is intéződik el kívánságunk szerint az ne képezzen okot arra, hogy az esemény a maga valóságában ne közöltessék.

Végül csak annyi legyen megemlítve, hogy a községekben hiányzó egyetértés és béke érdekében igen is kellett volna Léht kandidálni és így a választásnak szabad folyást engedni, hogy ezzel ugy Rack mint a béke és munkásság fényes diadalt arathatott volna.

A szentesített végrehajtási törvény rendelettel együtt füzve 1 korona 20 fillér.

Továbbá:

A követelések bejelentéséhez szükséges előírás szerinti nyomtatványok

kaphatók: HEUMANN MÓR könyvkereskedésben SZABADKÁN, FÖTÉR.